

Къырал жумушла

Казбек Кокков Москвада Терроризмге къажай миллет комитетни жыйылыуна къатышханды

КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков Москвада Терроризмге къажай миллет комитетни Россияни ФСБ-сыны директору Александр Бортникову башчылыгында бардырылган кенешине къатышханды.

Жыйылыуда терроризмни, неонацизмни эмда дин экстремизмни Шимал-Кавказ федерал округу жеринде жайыла барууларына къажай кюрешни бюотон къыйматлы этиун амаллары сюзолгендиле. Кюч куралланы бирге этген мадарларыны, профилактика амаллары хайырындан да округда терроризм бла байламлы ишле былытырдан эсе эки кереден асламга аз болганлары белгиленгенди.

Аны бла бирге халкыла аралы террорчу организацияланы, Украинаны энци службаныны ишлерине, ол санда радикал жаш тейюню алдап, кеслерине

къошуу мадарларына, къажай кюреш андан ары бардырылды. Аны бла байламлы толтуруучу власть органлагы контрол-надзор, билим беруу, жаш тейю политика, маданият эмда спорт бейюмле бла ишлеу жаны бла энци борчла салынгандыла. Радикал ниетлени жауыу бла байламлы шартлагы энци эс бурбурга эмда заманында тийишли мадарла этерге кереклиси эсгертилгенди.

Регионлада терроризмге къажай комиссиялагы муниципалитетде профилактика ишчи кючлендирге, Россияни субъектерини ол жаны бла ахшы сынауларын тирек хайырланарга бурбурганды, деп билдиргенди КъМР-ни Башчысы бла Правительствоосууну пресс-службасындан.

ЮСОПЛАНЫ Галина хазырлаганды.

Парламент

Республика мекемеланы жылытыу кезууге хазырды

КъМР-ни Парламентини Къурулуш, жашуу журт-коммунал молк эм отлукь-энергетика жаны бла комитетини кенгертилген жыйылыуна кюз арты-къыш жылытыу кезууге хазырлыккыны сорууларына квалганды.

Кенгешине ача, комитетни башчысы Заурбек Кумалов отлукь-энергетика комплексни предпритияларыны ишлери инсанлы ырахатыла жашууларына, регионуну социал-экономика болумуна себеллик этюонни чертегенди.

ТЭК-ни объекттеринде тийишли жумушла тии бардырылды. Оборудование тиктиледи, осал халга келгенлери алышындыла, отлукьну къысыдырыгы куралдыла, дегенди ол эмда отлукь-энергетика комплексни предпритиялары жылытыу кезууге къалай хазырланганлары власть органланы квалууларында болганын чертегенди. Ол санда республикалы комиссия ишледи, ведомстволаны араларында байланышкыла квалралгандыла.

Заурбек Кумалов комплексни жангыртууга, тийишли техника бла жалчытыуга энци эс бурбургандыла белгилегенди. КъМР-ни Правительствоосуу бла жылыуу бла жалчатынган организацила КъМР-ни Башчысыны салгынуу бурбуркыла толтура, республиканы кюз арты-къыш кезууге хазырлау жаны бла уллу иш тамамлагандыла. Битеу жумушла алгандан белгиленген тизмеге кере бардырылдыла. Ол а жылытыу кезуу кемчиликсиз

диспетчер къауумла ишлейдиле. Ырыскы-техника къысыдырыкыла квалралгандыла, бузукьлуккыны келеричи мадарла алгандан этилгенди. Министерство ЖКХ-ны организациялары жылытыу кезууге къалай хазырланганларын харыйыкь сайын тинтеди, социал объектеге энци эс бурбурды.

Анастоль Тонконог билдиргенди. Нальчикде жашуу журт фонду тизмесинде 1355 кеп къалты журт барды. 10 октябрьни шартларына кере, жылытыу системалагы суу къулулганды, жашуу журт-коммунал молк эм ТЭК жаны бла министрни кенгешиси Борис Балагов, Нальчикни администрациясыны таматасы Кирилл Кожухов, Басханни администрациясыны таматасы орубасарыны къулулгун толтурган Мартин Карданов, Экология, технокон эм атом надзор жаны бла федерал службаны КъМР-де бейюмюно келечиси Сергей Пеганов докладла этгенди.

Кирилл Кожухов Прохладныде кюз арты-къыш кезууге хазырлануу жумушлагы 12 миллион сом къырталганды билдиргенди. Битеу котельнада керекли жангыртуу жумушла бардырылгандыла. Ол санда осал халга келген ызыла 500 метри алышынганды, ол а жылытуу аялуу хайырланарга онг берликди.

Басханда болумуно юсонден айта, Мартин Карданов шахарда 1,5 миллион сом багысы жангыртуу жумушла толтурулганларын билдиргенди. 1 октябрьни шартларына кере, битеу кеп къалты койне кюз арты-къыш кезууге хазырдыла. Мында болган 15 котельна жашуу журтланы, социал объектеви да жылытыуга хазырдыла, докладланы сюз, ызыла жангыртуу, социал объектеви хазырлыкларыны, энергоресурс компаниялары ишлеринде чырмаулары кетерюню, жангы ишленген социал объектеви автоном модуль котельнаны бла жалчытыуу юслеринден айтылганды.

Жылытыу тийишли эсгертиуле къабил кёрюу бла бошалганды. Заурбек Кумалов инсанлы ырахатыла жашуу болумлагы эркинликтерини бла законуу сейирлерини сакълау жумушланы чеклеринде комитет жылытыуу эсгертиулерине магъаналы пункт къошханын айтханды. Анда жылыу кезууну хауаны жылытыуын 8 градусдан 12 градуска дери турлендирге, аны да беш кюнню сакъламай, юч кюнне дери къыскартып башларга болугууну юсонден айтханды.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Айныу

Гитче эм орта предпринимательлеге болушукь тапдырган корпорацияны (МСП) себеллиги бла налмасдан торло-торлю инструментле чыгарган «Терекалмаз» завод дунияда уран къызган предпритиядан бирине – Е. Славский атлы Приаргун тау-химия биригиуге, оборудованианы биринчи къауумун ашырганды. Ол иш импортну алышындырууну чеклеринде тамамланады.

Тыш къыралагы эсзурмай

Импортну алышындыруу бла байламлы гитче эм орта бизнес тыш къыралагы биригулену орунларын ала бардыла. Ара келишимге кере, алычу тынгылы продукция бла сылтаусуз жалчытылгырды. Аны бла бирге инструментле чыгарган завод да ишин айнартыуга онг табды.

Бюгонюкде МСП-ни себеллиги бла 7 миллиард сом багысына 19 осбет келишим этилгенди. Анга кере гитче эм орта предпринимательлик бла байламлы предпритиялагы 1,6 миллиард сом инвестиция да этилгенди, – дегенди МСП корпорацияны таматасы Александр Исавич.

МСП-ни себеллиги бла атом энергетика белом къыйын инструментле бла жалчытылгырча мадар этилгенди. Аны чеклеринде Росатом предпритияны измелерине келишген продукция бла жалчытылгыны энци испасха тийишледи. Мындан арысында да МСП бизнес бла байламлы ишлер эм торло-торлю продукция чыгарары, муратыбыз барды, дегенди Е. Славский предпритияны таматасы Иван Киселев.

Эсге сала айтсакь, «Терекалмаз» ол санда геология, машинала ишленген эм кеп башха бейюмле жараулу налмас инструментле чыгарары жаны бла Россияни уллу предпритияларындан бирине саналады.

Келир заманга планланы юсонден айтханды, «Терекалмаз» ассортиментини кенгертиге эм кейбегитрге сюеди. Ол а кеп тыш къыралагы предпритияла бизни рыногубуздан кеттерилери бла байламлысы. Заводуу баш стратегиясы эм алгъа къараланы ичинде сурамна толтурулганды. Эм себелден жуукь заманда тийишли оборудование алырга эм торло-торлю продукция чыгарырга белгиленди.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман хазырлаганды.

Хурметли жамаат!

Телефонугуз бла бу QR-кодну хайырлана, 2026 жылы 6 айына «Заман» газеттеге жазылырга онг барды. Алайды да, жазылыгыз, жангы жылда газет бла бирге болуугуз!

Форум

Эл мюлкге урунганлагы болушурга алланы

Къабарты-Малкарада «Мен жашма. Эл» деген Шимал-Кавказлы форум ишин бошоганды. Анга элде жашууну игиге айланарыга атыннен регионуну битеу субъектеринден секеон келени къатышханды, деп билдирди республиканы оючусу Казбек Кокков кесини телеграм-каналында.

Жарашдырылган программага кере, форумда къатышханагы грантланы алырга, эл мюлкюно айналуу жаны бла экспертле дерсле бергенди эм «ПЭК Базис» деген шендогюло эл мюлк предпритиягы сынау алырга баргандыла. Билим алуу программага къатышхана эл жерлени айнатыу жаны бла проектини хазырлагандыла, аланы жашууда бардыруу бла байламлы торло-торлю оюмланы айтхандыла.

«Ишле къыйматлы бардырылганлары хайырындан грант алырга конуру тура этилгенди, анга къатышхана кеслерини проектерин жашууда бардырырга бир миллион сом болушукь алырга болушукь эдиле. Эришюлеге къатышып, анда хорлагы проекттин хайырындан предпринимательле кеслерини регионларына саудай да 2480 000 миллион сом келтирилди.

«Форумга» къатышханагы элде грантланы бердиге къыйын салганлагы ырызлыгыны билдирге сюеме, бу ишин къыйматы чыгарыгына да ийнанамда, – деп айтханды билдирюю.

Ююор

Насыплары жашауларын жарытады

Къайсы элибизини да байлыгы – ол эм алгъа аны жамаутыды, бир бирге жылыудан, монгулукдан, берекетден да толугу ююрлериди. Узакь ариу элерибизден биринде – Хабзада – д ююогле тутар кибикле асламдыла. Чочуйла-ны батталны бла Любаны ююрлериди да аланы санывады. Ала бир бири акылларына тошюнон, бир бирге келелик этип жашаганын уа 41 жыл болуп биледи.

Баттал атасы Магометни уллу эмда шукь ююорюнде ёсенди, уа жа жети сабий болгандыла. Ол жалаанда анасына бла атасына тунгуч сабий болуп къалмаганды. Малкар халкыга кенгон-чолокден арха тууган жерлерине къайтырга эркинлик берилгенден сора, Хабзада эм биринчи болуп тууган да Баттал болганды.

Элге эм алгъа жашчыкь къошулганына да къуана, эллиле аны кёрюрге келип турганын бюгон да эслеринде тутхана бардыла. Барм, хабазчыла аны ахшы шартла санап, ырым этгенди. Сёзюсю, ол а халкыбысны да ахшы адеттеринден бирини – къатындагыны насыбына къуана билген.

Ахыры 3-чю бетдеди.

Социал сетгеде «Заман» адреси: ВКонтакте – https://vk.com/zaman_1924, Телеграмда – t.me/zamankbr.

Жазыпыу-2026

Газетибизге билеклик этигиз!

Багъалы окъуучуларыбыз!

Бюгонюкде 2026 жылы биринчи жарымна жазылуу кампания бардырылады. Сизин почтаны битеу бейюмлеринде сюйген газетлеригизге бла журналларыгызга жазылууну жарашдырырга онугуз зарды. Бу магъаналы жумушун арха салмагыз. Заманымда тамамланган ишге бир зат да жетпейди.

Эсизиге салыйкь, «ЗАМАН» газетте 6 айга жазылууну багысы 1130 сом бла 82 копкеди. Изданыбызга Интернеттеде бу адресини <https://smikbr.ru/zaman> ачып, алай жазылырга да болушукь.

Жазылыгыз, билеклик этигиз газетибизге.

Газетини редколлегиясы.

Бизини индексибиз – П 5893

ОГРАНИЧЕННЫЙ НАБОР в подразделение БПЛА

С возможностью обучения и переподготовки

от 4.720.000 Р ЗА ПЕРВЫЙ ГОД

2.200.000 Р Списание долгов

ЕДИНОВРЕМЕННО до 10 млн. руб.

ОБРАЩАТЬСЯ: г. Нальчик, ул. Идирова, д. 198 Тел.: +7 (952) 579 03 45

Насыплары жашауларын жарытады

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Кетеси Магомет тири, кыюндан алганы киши болганды. Кыйсы таулуна, малны да сойгонди. Аны сойгени бла кыламай, малчылыккы, жылыл кычылыккы да эбин топусундай билди, тынгалы кышда да тутканды. Анда уа аны ууак аякчылары, тууралары, атлары да болгандыла. Жашланы да жете келгени шие юйрөне, аталарына биликни этгенди.

Магомет а, кышчуума деп, бир заманда тизгинни жыймай эшикке да чыкмаганды, юйде да аны ташлап турмаганды. Ол ишаны бла кылатандылагыла журмет эте билгенди, алдадан да сыйгыч-намыска тийиши болганды. «Кыйры барса да, апабыз классикалы аякчым киреге бек сойгонди. Аны башка кийимлери бла кез аллыма келтирилген окуна эталмайла», — деп эстердин туугузу Жамил.

Баттал да атысы бла бирге онсизжилыккыла ишлеп башлаганды. Андан сора да, Нальчикде автошколаны жетишмил бошоп, автослесарь усталыккы алганды. Бюгонлюкде да не кыйын ремонт керек болса да машиналагы, аны кеси этеди, бу жанына учуры айырмалды. Колхозда 45 жылны ичинде ишлеп турганында да аны бу усталыгы, айкай да, мюлккө, элимге да жарагында, бюгонлюкде да андан оюмун сорганга кепчю.

Андан сора да, аны кыруулуг жаны бла учури билгечлерди. Юйюнде хар неси кеси ишлегенди, жалаң аны башына жатканыларынды чакырганды кезуно. Былайда аны кырандыларын да, эгелерин да, ата-аналары бла ийюйргөн кымыккы да тийиш-лиди айтырды. Нек дегенде Магометни юйюрюнде өсгөн жашау бла кызыла бир бирге хатарликни, юлюш чыгарууну, себеплик этию бир заманда да унутмайдыла. Алай бла да арада жылыу, шубулюк, эгич-кырандыны сыймеклик бютюнда кючлене барды.

Батталны юйдегиси Люба уа Байдалаанды. Ол да Хабазда беш сабилу улуу юйюнде өгөндю. Бамм, «Улуу кызанда бишен эт чий кыламыз» деп да халкыбызда бошдан айтылмайды. Нек дегенде не жаны бла да ол неси кыйнагыла бюйдоре да билгенди. Бюгонлюкде да тирлиги, шапалыккы эбин билгени бла да айырмалды.

Хар адамны да кырады сейриди. Бир жол Баттал анасы бла жумуш-ша машина бла кытыгыды. Юйге кыйтай келгендеринде уа, тишюру останоккада совиет турган кызычыккы — Любаны кюредю да: «Тохтаты машинаны, Ануыарны кызычыгын да жолда кыюоп кетмей, ала барайкы» — дейди. Ол күндөн баштап Назифа кызыны жаратканын жашырмай, Баттал жашуу нөгерге аны сайласы ыразы болуугун да билдирди.

Бамм, ата-ана ырызлыккы тапкан сабиле жашауда аны насыпты да бола болура. Алай бла Баттал бла Люба бир юйюр кыруап, сабилге, туудуклагыла да кыуанып келгени этди, белгилегенибизча, кыркы жылдан атагыанды.

Юйюрюн анасы Нальчикде технологияны текникуму кылып дипломгыз бошоган эди. Товаровед усталыккы алип, элде токенде, «Хабаз» нарзан кыюлган заводда да сменаны башчысы болуп кеп жыланы ишлеп турганды.

Элперибизде хар неге да кыюулар жарашкан, кыуанды, бушуда да келгенге-кеткенге кыраар, хар нени тийишчилсиза кыурай эмда бардыра билиш тиширууларыбыз бола келеле не заманда да. Люба да алай тиширууларыбызанды.

Белгилегенибизча, ол шапалыкка да юлгюлөдө, бютюнда тылыгы хунири бла да айырмалды. Саулай машокла бла ундан аламат тылыны баса билген устайды. Ол бишрген покулманы, бөркөлөнү, хыччилени, мантылары татылуурна а, жалаңда хабазчыла угтай, аны ашын бир кюргөн бирисле да биледиле эмда юлгюле келтиргени турдыла. Туудуклары да, аммал-

ларны бла апараларын кюре келселе, бөркөлөнү бла хыччилени ашыгыт сакыйлады.

Андан сора да, Люба бир миллет ашарыкларыбызны, сохтаны, таулу халыгын дегенча, хазырларгы да устайды. Аны себепли той неде кыуманлыккы этерик болуп, аны келпе чакырадыла болушургы.

— Анабызны ашха усталыгыгы бла бирге хаты да бек ариуды. Биз сабиле, агыча бирибиз да жазылмайбыз. Тазалыккы-тизгинде да сакды, бамм, анга кесини анасындан юйргөндю. Кыйсы таулу тиширүчү, кыл иште усталыгыгы да аман болмаганды. Аны кылай эшгенине уызкандан кыраап туруп, аммал болмай деп, жуулуккы, чандай шурге да алай юйргөнме. Бюгонлюкде ата-анагы ыразыбыз бизни ич юсюнде, чынгырлыкка юйргөнтенине. Кышха туларыккы эбаты неде тылы иш хазырлагандан заманын болса да, амана өлөшүн сорургы да сойююнө. Бамм, арабыз узаак болуп, юйге тер-терк баралмаганын ючюнд а эте болурма алай, — дейди Жамил, анасыны юсюндө айт.

Баттал бла Люба ариу юйюрд да өсдүргөндиле, юч кызыны бла жашны окутууп, аланы барысына да бийик билин алгыргы он бергендиле. Бюгонлюккө, сөз ючюнд, Жамил Огъары Жамталда мектепни таматасыны кенгешчиди. Фатима сабий сядда ишлейди, Лейла уа шендо сабийчиклери бла юйдеди. Руслан подполковникни чиндады. Энди юйюрге келин, кыула да кышурткы андыла. Жаны тейло да өсе, апараларын-аммаларын да кыуандырдыла.

Баттал өсдүргөнлери билим алырларын сойгонди, аны аныглаткылай да турганды. Элде току юкюлтоп, чыраккы жаммай кыалган конюлде да, ол китабын неде газетини бир жанына салып кюймаганды. Жау чыраккыны жандырып, аны жарыгы бла окуганды, чыгармада айтылганга неде газеттеги материалгы сабий-

лени да тынгылатканды. Алаадыгы темаланы юсерлеринден ушакыла бардырганды. Алай бла уа өсдүргөнлерин окургы да юйргөнтени, бюгонлюккө ала бир жерде бек жарыккы болганылары ючюнд да насыптыды, келю көтюрөлгөнлей жашайды.

Айкай да, кырал ишден солугууга кетгенликте да, элде тургун адамгы жуулу табалмай кыламыз. Биз халпардыры айткан таматала да бакчаларында хар нени да өсдюрөдиле, малгы да кыраардыла.

Люба уа шапалыккыга усталыгыгы бла бирге кыл ишин да кюймайды. Машина бла жуулуккыны да эшгелени турды. Аны кырады: «Ма муну уа бөриге жаратырча тойюлдо десек да, анабыз, алип, сөз ючюнд, териден окуна сейр этөрча эбаты жарашырып кыюнды. Биз да аны ушурга сойгөнликке, аман болууга а кыламайбыз. Аны юнюно жууваны окуна барды адам багысы», — дейди.

Кертиди, өмюрөледен бери да таулу ата-анала ючюно, арабызны, аманга ичт орну тизгинлерини энчи магъана бергендиле. Хар бирини юсюндө айттып аныгылтат, миллет нени ырыслаганына дерин кюймагындыла. Аны бла бирге уа өз юлгөрөндө ишлерге, аны буюн токуучулук да юйргөнтенине. Кесин мөкөлгиче хорлаткан бир заманда да намыс-хурмет тапмазлыккы, насыплы болмазлыккынын да аныгылтат билгендиле.

Курметти инсаналыккы, ариу юйюрге өсдүргөнлерибиз — ала жаланды өз тукумуларыны, жашаганын элперини байлыгы болуп кыламайдыла. Алайла саулук да миллеттибизни байлагандыла. Баттал бла Люба да суу запталык кызыларына, жашларына да юйргөт жашуулары ючюна а бюгонлюккө, насыплары жашууларын жарыта, келиндери, киеулден да кыуандыла. Сөзюсү, аманга аны улутуу искусство ючюндө бирлигиди.

Хар жигитни кийим, хар торсюн, хар тамгыга кесини жеринде эдиле. Жалаңда Лорканы сөзлери ючюнд, кызыбыз бла кюргөн суртала да шагъатлы эдиле: болуккы затдан кычагырга он жокду. Той бара тургандай, кызы сойгон жашы бла кычып кетеди. Хау, ол сайлагын эди иги жашыны — кылыгы да жуушагырырак, кеси да бай. Алтын сойгени жаргы эди. Ала айырылгандан сора, жарлы жаш юйюрд да кыураганды эди, сабий да — бар. Алай тынчмайды юйюргө. Атын суу-салам этип жетеди кече сойгенини юйюне.

Кызы да билим жуукукду унутурга юрөшгени. Ала экиси да кычагыдыла сыймекликден, жашууларын тап кыраап, тын болура. Кычалмайдыла. Той бара тургандай кызы жоккы болады. Аны ызындан болады жаш, кычанканы агачда табыдыла. Ал эр киши бир бирлерин өлтүрөдө.

Кюеу, ата да болмай кыалган жашы анасын Чененде да болурга болуу кыла. Адет-төре, сый, намыс, өмюрлөни теринен келген адеп-кылыккы, БИЙСЫЛАНЫ Марзият.

Көпгө баргъан кыарсла — кыраучуланы ырызлыкларыны шагъатлары

Нальчикде халкыла аралы театр фестивалы барды! Анда Ханпаша Нурадилов аты Чечен кырал драма театр Федерико Гарсиа Лорканы «Кыанлы той» пьесасына кюре салынган спектаклини кюргөнтөндю.

Бу трагедияда кыан тейюледи: сыймекликни багысы бийикди. Алай хар такыйкында биз, өлмюно атламларынды сора да, жюрекин урганын, кыаны кыйнагыны, жашуу тержини шуулдаганын эшитип турабыз. Чечен театр кюргөнтөндю: сахна — сөзю, музыканы, балетни эм улутуу искусство ючюндө бирлигиди.

Хар жигитни кийим, хар торсюн, хар тамгыга кесини жеринде эдиле. Жалаңда Лорканы сөзлери ючюнд, кызыбыз бла кюргөн суртала да шагъатлы эдиле: болуккы затдан кычагырга он жокду. Той бара тургандай, кызы сойгон жашы бла кычып кетеди. Хау, ол сайлагын эди иги жашыны — кылыгы да жуушагырырак, кеси да бай. Алтын сойгени жаргы эди. Ала айырылгандан сора, жарлы жаш юйюрд да кыураганды эди, сабий да — бар. Алай тынчмайды юйюргө. Атын суу-салам этип жетеди кече сойгенини юйюне.

Кызы да билим жуукукду унутурга юрөшгени. Ала экиси да кычагыдыла сыймекликден, жашууларын тап кыраап, тын болура. Кычалмайдыла. Той бара тургандай кызы жоккы болады. Аны ызындан болады жаш, кычанканы агачда табыдыла. Ал эр киши бир бирлерин өлтүрөдө.

Кюеу, ата да болмай кыалган жашы анасын Чененде да болурга болуу кыла. Адет-төре, сый, намыс, өмюрлөни теринен келген адеп-кылыккы, БИЙСЫЛАНЫ Марзият.

Жандауурлык

Халаллыккы чеги жокду

Нальчикде Жабаргы Казанко аты 26-чи номерли мектепни абадан классларынды окуугун жашау бла кызыла усталары Эдиана Ларны Марат бла бирге бу юнюнде жангы кыалган кыартла, кыаруусула тургун энчи юйге баргандыла. Ала саугыла элденде, уллу болмаганды конюрд да кюргөнтөндю. Аны кырады, жашуулары келгенле бла бирге да тегенсегенди.

Окуучула урунууну ветеранларына элген саугыларын ата-аналары кон сайын беричю ачалырын жылып алай алыгандыла. Бусагатада интернетта элли алты адам турды. Жарсыгууга, аланы араларында төшөккен кыюл-

магъанла, кыулаклары эшитмегенле, көзлери кырамегенле да бардыла. Анга да кыармай, школуучула сөзлерибизни кырады сойгондиле. Кеси алпарына келалмаганыла уа конушк жашау бла кызыла болушандыла.

Ол кон уллайгын адамлары жырларга, төпсөргө Кыйсыны, Алим Кешюков, Валентин Кузьминин, Сергей Семеновни, Евгений Евтушенко конузуларын келден айткандыла.

Интернетта тургун ын-лана, апапала да, школуучула ырызлыкларынын билдире, алгыш эмда сөзлерибизни аймагы андыла.

Мектепни окуучулары бу жолуучулары бла чекленип кыламызга айтадыла. Ала Волныйн Ауудла кыртла эм саусуз сабиле тургун юйюни, «Насып реализацияты арны да жюклярга, алада да конерт кюргөнтөрү, сөзюсү, кыюлларындан келгенча, саугыла да элтирге мурат эледи.

Былай огурлу ишле бу мектепте төреге айлангандыла. ДАЛХАТЛАНЫ Марзият.

Тейюден тейюле

Атын бюгонлюккө да ичи бла сагынадыла

Не кыдар кеп жыл озса да, ашхы адамлары атлары, этген итиликлери унутулмай, тейюден тейюле айтыл барды. Аналары Ортанын жаны Татыу алай адамларыбыздан биридди. Ол Гайланы Чокууну кымыз Аишат бла бирге тогуз сабий өсдюрөндю. Ала бийлик болуурларын бек сойгондиле. Кыйгыртылуу ата бла аны сабийлерин хазна кыламай барысына да бийик билим алдыргандыла.

Татыу дунюсын алышкынчы ишден бир кон да тохтамаганды. Гиче заманында Шыкында тейюле уа, чалгыла, гетменке, кычкыла да этип турганды. Ол ишлеген бахча керекле, бичакыла да бюгонлюк кызыларыны, жашларыны кюларындадыла, аланы эллиледе да табарга болукукту.

Дагында Татыу Кизим хажини кеп намуларын көлден билгенди. Жашкыккы харф тагызы, окуурга, санагыга да биринчи Кизим юйргөнтени.

Татыуға туюен онсегиз жыл топгында. Улуу Ата журт уруш башланды. Элли жашау кылауа тейбергерлеринде, ол да ала бла тейберди. Алай аскер комиссарията уа аны артка жибердиле. Кизим ажиге болушда, торбөксинде ишле тургандыла. Шыкыгы ачы халпар келди. Малкы халкын тургун жеринден кюйюредиле. Аналары да узаак,

бир кишиге да аныгылшкынчы ишден башла атланадыла. Татыу, гитчер болуп, анасыны кыатындан кетпейди, абаданарык кырандышы уа тас болуп кылады. Аны эки жылдан табадыла. Аналары Кизим баргун вагонга

секеден а-кыранлары кюйюп, өлөп башлайдыла. Көчгюно таулулагы деп бөлүнгөн жер кысыа заманы ичинде кыабирладан толуп кыалганды. Аны юсюндө айттып башласы, Татыу кеп жашларын тыпкыла эди.

Жаза, санай, окуй да билген Татыу, Орта Азияда үчөтүч, григадир да болганды. Не заманда да ишине жуулапы көздөн кыраганды. Аны алайгыгы ючюнд сыйын, намысын да көргөндю. Жайырма жылындан атагында уа Гайланы Аишат бла бир юйюрлю болады. Орта Азияда алагыга төрт сабий

оноу этилгенде уа, Татыу кыайгыгы кылады: ыркы келип басаргы болуугун айтады. Сора ларгери мекямларын ол кюргөнтөндю, айтып жерде салып башлайдыла. Арда Татыу айтканы тоз болганын кечи чыгарыла.

Паргери бирини мурдор ташын салгандан бир да Аналаны Татыу болганды. Аны кыруулуаны уа Аналаны Тасим, Аттоланы Юсюп, Байсыланы Рамазан, Ботталаны Хайбар, Татыулараны Ибрагим, Холмамжаны Солтан, Эфендиланы Исмайыл да кыатыш хандыла. Кысыа заманы ичинде ташдан бла агачдан ишленген ючюкюлкени бир нечачасын сюегендиле, лагерибиз баргун жолду да ташдан, зыгырдан тазалгандыла.

Татыу жарыклыккыны, ариу чамы, лакчырданы сойгон адам эди. Ол болганын жерин олкагайт тойюк, кюлюк бийгенди. Аны ючюнд анга келпе жукт этгендиле. Ол нарт таурулганы, сөзлени да кеп хайырланганды. Сабийлерине: «Нарт сөзлени магъаналарын билдирге кереккы, ала бие заманда да жашуугузда жарыгы кыла болууга адеп-намысы бек кылат турганды, бизден да аны излегенди. Ол таудан элге кирген жерге дерин аттала, алайдан а жауу келючү эди. Энде аттала жоржтканы айтыша санагы анды тишируу кылагы бла да атта озмаганды, — деп эстереди кызы Юкура.

Эллиле Татыуна ма аны ючюнд туткандыла намысын бийикде. Кыуманлыккы, той болуп, ол келгени кырады артын отуртканды. Аны сөзю да жюргюндю Бизынгды.

ХОЛАПАНЫ Марзият.

тошедиле. Алагы уа жолда азиям жуучугу бла иси суу берип болгандыла. «Тогуз эт берөдиле деп, кюркууп, адлама ашамай топтайдыла. Ол заманда хача: «Алай этмегиз, бир жылы зат ичмесек, кырылып кыалкыбыз, ичигизини жылытыгыз», ол поняны мен кеси боюмуна аламыз», — деп, көлгени өлмөрдөн кыураганды, — деп эстергючю эти Татыу.

Орта Азияда уа таулу жашкыкыла, кызычыккыла, тишируула да кюйюндор баханадыла. Мамаккыда ишленгендиле. Алайдан узаак бармай а будай өсе эди. Сабиле аны туюели, бюртюклерин ашап, юйюлерине да келтирип турдыла. Кыргызылыгуа уа: «Бүкюнчюле таууууп кыюлдыла миззууобюнону», — деп, дарман кыулдыла. Аны билмеген сабийлени ичи кесеге уа, хар замандача, барып, будай бюртюккени ашайдыла. Бир ке-

